

Datum

2025-11-12

Adress

Diarienummer

SN-2025-1679

Yttrande

Till

Stadsrevisionen

Granskningsrapport Revisionens granskning Bygg- och anläggningsentreprenader SR-2025-38

Serviceämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Serviceämnden lämnar följande svar om revisionens bedömningar och rekommendationer från granskningsrapporten. Serviceämnden delar stadsrevisionens bedömning att det i nuläget saknas ett specifikt styrdokument som enbart reglerar hanteringen av ÄTA-arbeten. För att öka tydligheten internt har serviceämnden initierat arbetet med att ta fram ett nytt styrdokument. Serviceämnden ser även behovet av att stärka rutinerna kring dokumentation och godkännande av ÄTA-arbeten och arbetar aktivt med detta samt lägger stor vikt vid förarbete inför upphandlingar. Likaså arbetar serviceämnden kontinuerligt med erfarenhetsåterföring för att stärka nämndens förmåga att hantera ÄTA-arbeten och förbättra framtida projekt. Förvaltningen kommer att särredovisa antal och storlek av ÄTA-listor till nämnden.

Yttrande

Bedömning: Serviceämnden har inte något styrdokument som specifikt hanterar ÄTA-arbeten eller någon samlad dokumenterad rutin för hur dessa arbeten ska hanteras.

Rekommendation: Säkerställa att styrdokument eller dokumenterade rutiner tas fram kring process och hantering av ÄTA-arbeten.

Svar: Serviceämnden tillämpar ett strukturerat och etablerat arbetssätt för hantering av ÄTA-arbeten (ändrings-, tilläggs- och avgående arbeten) inom ramen för byggentreprenader. Detta arbetssätt är inte reglerat i ett separat styrdokument, utan

framgår av de **administrativa föreskrifterna** som ingår i varje entreprenadavtal mellan servicenämnden och aktuell entreprenör. Föreskrifterna är juridiskt bindande och utgör en central del av avtalsinnehållet vilket innebär att de styr hur ÄTA-arbeten ska aviseras, dokumenteras och godkännas.

De administrativa föreskrifterna hänvisar vidare till de branschgemensamma standardavtalen AB 04 (för utförandeentreprenader) och ABT 06 (för totalentreprenader). Dessa avtal är framtagna av Byggandets Kontraktskommitté och används brett inom byggbranschen i Sverige. De innehåller detaljerade regler för hur ÄTA-arbeten ska hanteras, inklusive krav på skriftlig kommunikation, tidsfrister, dokumentation och godkännandeprocesser. Genom att följa dessa standarder säkerställs ett enhetligt arbetssätt som minskar risken för missförstånd, tvister och kostnadsökningar.

Att tillämpa branschpraxis är särskilt viktigt i offentliga upphandlingar, där transparens, rättssäkerhet och likabehandling av entreprenörer är grundläggande principer. Ett avsteg från dessa rutiner kan leda till otydligheter i ansvarsfördelning, olika tolkningar av avtalsinnehåll och i förlängningen ekonomiska konsekvenser för servicenämnden.

Servicenämnden delar stadsrevisionens bedömning att det i nuläget saknas ett specifikt styrdokument som enbart reglerar hanteringen av ÄTA-arbeten. Den hänvisning som förekommer i en mall till ett sådant dokument är en kvarleva från en tidigare rutin som inte längre är i bruk. Hänvisningen har inte tagits bort, vilket har lett till viss förvirring som granskningen påpekar.

För att öka tydligheten internt har servicenämnden initierat arbetet med att ta fram ett nytt styrdokument. Dokumentet ska sammanfatta och tydliggöra befintliga rutiner, inklusive:

- Vem som har mandat att beställa ÄTA-arbeten
- Vilket innehåll som krävs i underlagen
- Hur godkännanden ska dokumenteras
- Hur underlag ska arkiveras

Detta dokument kommer att förankras internt under 2025 och, om beslut fattas, implementeras under 2026.

Bedömning: Godkännande av ÄTA-arbeten inom servicenämnden dokumenteras inte alltid skriftligt i e-post och protokoll.

Svar: Granskningen av tre utvalda entreprenader visar att antalet ÄTA-arbeten uppgår till över 600 stycken. I den pågående **Entreprenad C** är flera av dessa arbeten ännu inte utredda eller godkända, vilket innebär att skriftligt godkännande saknas vid

tidpunkten för granskningen. I **Entreprenad B** framkommer att skriftlig beställning saknas för flera godkända ÄTA-arbeten. Skriftlig beställning är avgörande för att säkerställa tydlighet, ansvarsfördelning och spårbarhet. För entreprenören är det en garanti för att få ersättning för utfört arbete, medan det för servicenämnden är ett underlag för att fatta informerade beslut om kostnader och prioriteringar.

Avsaknaden av skriftlig dokumentation kan leda till osäkerhet kring vad som faktiskt har beställts, svårigheter att följa upp kostnader och i värsta fall risk för tvister om betalning samt även bristande transparens i beslutsprocessen.

Servicenämnden ser behovet av att stärka rutinerna kring dokumentation och godkännande av ÄTA-arbeten. Det är en utmanande arbetsuppgift för projektledare att hantera detta i pågående entreprenader, särskilt vid hög arbetsbelastning. Nämnden kommer därför att fortsätta bevaka att tillräckliga resurser finns i projekten för att säkerställa korrekt hantering, och en del i detta är att förvaltningen kommer att särredovisa antal och storlek av ÄTA-listor till nämnden. Servicenämnden anser även att rutinerna kommer att stärkas med det nya styrdokumentet kring hantering av ÄTA-arbeten.

Rekommendation: Säkerställa att tillräckliga förarbeten genomförs i samband med framtagande av upphandlingsdokument och projektering av entreprenader.

Svar: Servicenämnden lägger stor vikt vid att utforma och granska förfrågningsunderlag inför upphandlingar. Byggprojekt är komplexa och påverkas av många faktorer såsom markförhållanden, tekniska lösningar, ändrade behov och oförutsedda händelser. Entreprenörer har ofta incitament att identifiera otydligheter i underlagen vilket kan leda till krav på tilläggsarbeten. Detta är en del av den kommersiella verkligheten i byggbranschen och även om noggrannhet i förarbetet är viktigt är det ingen garanti för att ÄTA-arbeten inte uppstår.

Rekommendation: Säkerställa att en tillräcklig struktur och systematik implementeras kring erfarenhets- och kunskapsåterföring av ÄTA-arbeten.

Svar: För att stärka organisationens förmåga att hantera ÄTA-arbeten och förbättra framtida projekt arbetar servicenämnden aktivt med erfarenhetsåterföring. Detta sker genom:

- Interna utbildningar och medarbetarträffar
- Externa utbildningar och erfarenhetsutbyte med andra aktörer
- Systematiskt arbete med att uppdatera projekteringsanvisningarna

Varje projekt är unikt vilket innebär att erfarenheter måste hanteras nyanserat och kontextuellt. Det som fungerar i ett projekt är inte nödvändigtvis överförbart till ett

annat. Inom servicenämndens verksamhetsavdelning stadsfastigheter finns en arbetsgrupp som löpande samlar in erfarenheter och integrerar dessa i projekteringsanvisningarna. Arbetet följer ett årshjul, där erfarenheter lämnas in till utsedda kapitelansvariga. Dessa ansvarar för att utreda, sammanställa och föreslå ändringar. Efter intern remiss och godkännande publiceras reviderade kapitel, vilket säkerställer att kunskap kontinuerligt byggs upp och sprids inom organisationen.

Servicenämnden kommer löpande att fortsätta arbetet med att stärka erfarenhets- och kunskapsåterföring i projekt samt hanteringen av ÄTA-arbeten.

Ordförande

Frida Trollmyr (S)

Nämndsekreterare

Jim Johannesson